

Warithi wa Ahadi, Wafungwa wa Matumaini

SABATO MCHANA

Soma kwa ajili ya Somo la juma hili: *Mwa. 3:17-24; Kum. 6:3; Yos. 13:1-7; Ebr. 12:28; Law. 25:1-5, 8-13; Eze. 37:14, 25.*

Fungu la Kukariri: “Irudieni ngome, enyi wafungwa wa tumaini; hata hivi leo nasema ya kwamba nitakurudishia maradufu” (*Zekaria 9:12*).

Yoshua 13-21 ina orodha ndefu za alama za mipaka ya kijiografia zinazoonesha kinaganaga sehemu za ardhi iliyotengwa kwa ajili ya makabila ya Israeli. Kwa ajili ya msomaji wa kisasa, orodha hizi zinaweza kuonekana kutokuwa muhimu, lakini msingi wake ni ufahamu wa kiteolojia wa Nchi ya Ahadi ambao ndiyo muhimu kwetu leo. Kupitia kwa orodha hizi thabiti, Mungu alitaka kuwafundisha Waisraeli kwamba ile nchi haikuwa ndoto. Walikuwa wameahidiwa kwa namna iliyokuwa dhahiri kabisa, tena inayopimika. Lakini iliwapasa kuifanya ile ahadi kuwa halisi kwa kuitendea yanayostahili.

Yaani, ndiyo, Mungu alikuwa awape ile nchi kama urithi; ilikuwa iwe zawadi, iliyofanywa kama utimilifu wa kile alichowaahidi mababa zao. “Angalieni, nimewawekea nchi mbele yenu, ingieni mkaimiliki nchi Bwana aliyowaapia baba zenu, - Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo, - kwamba atawapa na uzao wao baada yao” (*Kum. 1:8*). Lakini, ndiyo, wao pia walikuwa na nafasi ya kufanya.

Juma hili tutaangalia baadhi ya dhana za kiteolojia zinazohusiana na Nchi ya Ahadi na maana zake za kiroho kwa ajili ya wale wanaodai ahadi zote zinazopatikana katika Yesu.

Edeni na Kanaani

Soma Mwanzo 2:15 na Mwanzo 3:17-24. Matokeo ya Anguko dhambini yalikuwa ni yapi, kulingana na nafasi ya kuishi ya wanandoa wa kwanza ilivyokuwa?

Wakati wa uumbaji, Mungu aliwaweka Adamu na Hawa kwenye mazingira makamilifu yaliyokuwa na wingi na uzuri. Wanadamu hawa, wanandoa wa kwanza walikutana na Muumba wao kwenye mazingira ya nafasi nzuri ya maisha ambayo yaliweza kuwapatia mahitaji yao yote ya kimwili. Zaidi ya neno la Mungu lililolenwa, Bustani ya Edeni ilitumika kama kituo cha mafunzo ambapo Adamu na Hawa walipata ufahamu muhimu wa tabia ya Mungu na maisha aliyokusudia kwa ajili yao. Kwa hiyo, walipovunja uhusiano wa kumwamini Muumba wao, uhusiano wao na ile Bustani ya Edeni ukabadilika pia, na kama ishara ya uhusiano uliovunjika, iliwapasa waondoke bustanini. Walipoteza eneo ambalo Mungu alikuwa amewapatia. Hivyo, Bustani ya Edeni ikawa ishara ya uzima tele, na tutagundua tena hoja zake kuu kwenye mada ya Nchi ya Ahadi.

Wazee wa imani waliionaje ile ahadi ya ile nchi? (Taz. Mwa. 13:14, 15; Mwa. 26:3, 24; Mwa. 28:13.) Je, unadhani inamaanisha nini kwetu, kama Waadventista, kuishi kama warithi wa zile ahadi (Ebr. 6:11-15)?

Ibrahimu alipoingia kwenye nchi ambayo Mungu alimwonesha, kwa imani nchi ile ikawa Nchi ya Ahadi kwake na uzao wake. Ilisalia kuwa Nchi ya Ahadi kwa miaka 400. Wale wazee hawakuimiliki ile nchi; haikuwa yao kwa namna ambayo wangeweza kuitoa kwa watoto wao kama urithi. Badala yake, ilikuwa ya Mungu, kama Bustani ya Edeni ilivyokuwa Yake. Kama vile Adamu na Hawa ambavyo hawakufanya chochote kilichowastahilisha kuwa katika Bustani ya Edeni, Israeli hawakuwa wamechangia chochote kustahili kuwa wenye ile nchi pia. Nchi ya Ahadi ilikuwa zawadi ya Mungu ambayo msingi wake ulianzishwa na Yeye Mwenyewe. Israeli haikuwa na haki ya asili au dai la asili kuimiliki ile nchi (Kum. 9:4-6); ilikuwa ni kwa sababu ya neema ya Mungu pekee, ndiyo maana waliweza kuimiliki.

Wazee wa imani walikuwa warithi wa zile ahadi hadi pale zilipotimizwa. Sisi, kama wafuasi wa Kristo, tumerithi ahadi zilizo bora zaidi (Ebr. 8:6) zitakazotimizwa ikiwa tutakuwa "wafuasi wa hao wazirithio ahadi kwa imani na uvumilivu" (Ebr. 6:12).

Nchi Kama Zawadi

Soma

Kutoka 3:8; Mambo ya Walawi 20:22; 25:23; Hesabu 13:27; Kum. 4:1, 25, 26; Kum. 6:3 na Zaburi 24:1. Kulikuwa na uhusiano gani maalum kati ya Mungu, Israeli na ile Nchi ya Ahadi?

Katika kiwango cha msingi kabisa, ardhi huwa inatoa utambulisho wa taifa. Kwa kuonesha mahali pa taifa, hiyo pia ilionesha shughuli na mtindo wa maisha wa taifa hilo. Watumwa hawakuwa na mizizi na hawakuwa na kwao; mtu mwingine ndiye aliyenufaika na matokeo ya kazi yao. Kuwa na nchi kulimaanisha kuwa huru. Utambulisho wa watu walioteuliwa uliunganishwa kwa uthabiti kabisa na nchi waliyoikaa.

Kulikuwa na uhusiano maalum kati ya Mungu, Israeli na ile nchi. Israeli iliipokea ile nchi kutoka kwa Mungu kama zawadi, si kama haki isiyoweza kuondolewa. Ilimradi watu hawa walioteuliwa wangedumu kuwa katika uhusiano wa kiagano na Yahweh na kuheshimu kanuni za agano, wangedumu kuimiliki ile nchi. Kwa maneno mengine, wasingekuwa na ile nchi na baraka zake bila kuwa na baraka ya Mungu.

Wakati huo huo, ni kweli kwamba ile nchi ilitoa kioo ambacho kupitia kwa hicho, Israeli wangeweza kumwelewa Mungu kwa ubora zaidi. Kuishi kwenye ile nchi kungewakumbusha daima juu ya Mungu aliye mwaminifu, anayezitunza ahadi Zake na mwenye kutegemewa. Iwe ni ile nchi au Israeli, hakuna ambacho kingekuwapo bila kuanzishwa na Mungu, aliyekuwa chimbuko na msingi wa kuwepo kwao. Waisraeli walipokuwa kule Misri, mto Nile na mfumo wa umwagiliaji, vikiunganika na kazi ngumu, vilitoa mazao waliyoyahitaji kwa ajili ya kujikimu. Kanaani ilikuwa tofauti. Walitegemea mvua kwa ajili ya wingi wa mavuno, na ni Mungu peke Yake ambaye angetawala hiyo hali ya hewa. Hivyo, nchi iliwakumbusha Waisraeli juu ya hali yao ya kudumu kumtegemea Mungu.

Hata kama Israeli ilipokea nchi kama zawadi kutoka kwa Yahweh, kwa maana ya juu kabisa, Mungu Mwenyewe alisalia kuwa ndiye mmiliki. Yeye akiwa mmiliki wa kweli wa dunia yote (Zab. 24:1), Yahweh Anayo haki ya kuwagawia Israeli ile nchi au kuichukua kutoka kwao. Kama Mungu ndiye mmiliki wa ile nchi, Waisraeli, na kwa upana zaidi, wanadamu wote ni wageni na wapitaji, au katika maneno ya kisasa, sisi sote tu wageni wa kipindi kirefu kwenye ardhi Yake/dunia Yake.

Kwa kuzingatia 1 Petro 2:11 na Waebrania 11:9-13, inamaanisha nini kwako binafsi kuishi kama mgeni na mpitaji ukilitazamia lile jiji ambalo mwenye kulibuni na kulijenga ni Mungu Mwenyewe?

Changamoto ya Ile Nchi

Soma Yoshua 13:1-7. Hata ingawa ile nchi ya Kanaani ilikuwa ni zawadi kutoka kwa Mungu, kulikuwa na changamoto gani zilizoambatana na kuitwaa?

Ukizingatia ukweli kwamba kwa karne kadhaa Waisraeli walikuwa wakiishi kama watumwa, mbinu zao za kijeshi hazikutosha kuishinda ile nchi. Hata wale wanyapara, Wamisri, pamoja na majeshi yao yaliyokuwa vizuri na mbinu za hali ya juu, hawakuweza kuimiliki wakati wote. Kamwe Wamisri hawakuishinda Kanaani kikamilifu kwa sababu ya kutoshindika kwa miji yao iliyozingwa kwa kuta. Sasa taifa la watu waliokuwa watumwa tu linaambiwa liishinde nchi ambayo waliokuwa mabwana wao hawakuweza kuishinda. Kama wataweza kuitwaa hii nchi wakati wowote, itakuwa ni kwa neema ya Mungu pekee, na wala si kwa juhudi zao wenyewe.

Yoshua 13 hadi 21 inashughulikia mgawanyiko wa nchi kwa mataifa mbalimbali ya Israeli. Mgawo huu unaambia Israeli si tu kile ambacho wamegawiwa bali pia kile ambacho ni lazima bado kitwaliwe ndani ya lile eneo. Waisraeli wangeweza kuishi kwa hakika kwenye ile nchi ambayo Mungu alikuwa amewapatia kama urithi. Hawa walikuwa wapangaji halali na wa haki wa ile nchi chini ya umiliki wa Mungu. Licha ya hivyo, uwezo wa Mungu wa kuanzisha mambo ilikuwa ni lazima uendane na mwitiko wa mwanadamu. Nusu ya kwanza ya kitabu inaonesha jinsi Mungu alivyoitoa nchi kwa kuwaondoa Wakanaani; nusu ya pili inatoa taarifa ya jinsi Israeli ilivyoitwaa nchi kwa kuifanyia makazi.

Utata huu wa ushindi huo unaonesha elimumwendo ya wokovu wetu. Kama Israeli walivyokuwa, hatuwezi kufanya chochote ili kuustahili wokovu wetu (*Efe. 2:8, 9*). Ni zawadi, au karama, kama vile ile nchi ilivyokuwa zawadi ya Mungu kwa Israeli msingi ukiwa kwenye uhusiano wao wa kiagano na Yeye. Ni dhahiri haukuwa na msingi wake kwenye sifa zao njema (*taz. Kum. 9:5*).

Hata hivyo, ili Waisraeli wafurahie zawadi ya Mungu, iliwapasa wachukue wajibu wote uliokuja pamoja na kuishi katika ile nchi, kama vile inavyotupasa pia kupitia uzoefu wa utakaso katika utiifu wenye upendo kwa masharti ya kuwa raia wa ufalme wa Mungu. Ingawa si jambo lile lile, usambamba kati ya kupewa ile nchi kwa neema na kupewa kwetu wokovu kwa neema vinakaribiana kiasi cha kutosha. Tumepewa zawadi ya ajabu, lakini ni jambo tunaloweza kulipoteza kama hatutakuwa waangalifu.

Wakristo leo, wanakabilianaje na changamoto kama zile zilizo husiana na kuitwaa Nchi ya Ahadi? *Taz. Flp 2:12; Ebr. 12:28.*

Jubili

Nchi ilikuwa muhimu sana kwa uwepo wa Israeli kama watu wa Mungu kiasi ambacho haikuweza kugawanywa kwa ujumla. Ilibidi igawanywe kwa makabila, koo na familia (*Hes. 34:13-18*) ili kuizuia kuwa milki ya viongozi wachache wenye uwezo.

Soma Mambo ya Walawi 25:1-5, 8-13. Kulikuwa na kusudi gani la kuwa na mwaka wa Sabato na mwaka wa Jubili?

Kinyume na Misri, ambako mara kwa mara raia walipoteza ardhi yao na kuwa watumishi wa Farao, kusudi la Mungu kwa Waisraeli lilikuwa kwamba hawangenyimwa haki yao milele. Hakuna mtu, nje ya ukoo na familia ambayo ilikuwa imegawiwa awali, angeweza kumiliki ile ardhi. Kwa kweli, kulingana na mpango wa Mungu, ardhi isingeweza kuuzwa kamwe; ingeweza tu kukodishwa kulingana na thamani yake iliyowekwa na idadi ya miaka iliyosalia hadi Jubili iliyofuata. Kwa hiyo, jamaa za mtu ambaye alilazimika "kuuza" ardhi ya babu zake walikuwa na wajibu wa kuikomboa hata kabla ya Jubili (*Law. 25:25*).

Ugawaji wa ardhi unakuwa dirisha kufikia moyo wa Mungu. Kama Baba yetu wa mbinguni, anataka watoto Wake wawe wakarimu kwa wale wenye uhitaji na kuruhusu ardhi yao kuwalisha kila mwaka wa saba. Mwaka wa Sabato ulitumia kanuni ya amri ya Sabato kwa kiwango kikubwa zaidi. Kando ya kuthamini na kuhimiza ufanyaji kazi kwa bidii, umiliki wa ardhi pia ulidai heshima na fadhili kwa wale waliokabiliwa na changamoto za kifedha.

Sheria ya umiliki wa ardhi ilimpa kila Mwisraeli fursa ya kuachiliwa kutoka kwa hali zenye kukandamiza alizorithi au kujiletea mwenyewe na kuwa na mwanzo mpya maishani.

Kimsingi, hili ndilo kusudi kuu la injili: kufuta tofauti kati ya tajiri na maskini, mwajiri na mwajiriwa, waliofadhiwa na wasio na uwezo, kutuweka sote kwenye usawa kwa kutambua hitaji letu kamili la neema ya Mungu.

Cha kusikitisha, Israeli walipuuza kushika kiwango kilichowekwa na Mungu na, baada ya karne nyingi, maonyo ya kunyang'anywa mali yalitimizwa (*2 Nya. 36:20, 21*).

Je, kanuni za ugawaji wa ardhi wa Waisraeli na za Sabato zinawezaje kutukumbusha kwamba, machoni pa Mungu, sisi sote ni sawa? Je, Sabato inawezaje kutusaidia kusema "hapana" kwa mizunguko mibaya ya ulaji ambayo inakumba jamii nyingi?

Nchi Yarejeshwa

Soma Yeremia 24:6; Yeremia 31:16; Ezeieli 11:17; Ezeieli 28:25 na Ezeieli 37:14, 25. Ahadi ya Mungu ilikuwa ipi kuhusu kurejea kwa Israeli kwenye Nchi ya Ahadi na ilitimizwaje?

Wakati wa uhamisho wa Babeli, Waisraeli walipata si uhalisi wa kuhuzunisha tu wa kutokuwa na mizizi bali pia ahadi ya kwamba uhusiano wao na Mungu, ingawa ilifanywa thabiti kupitia ahadi ya ile nchi, haikutegemezwa, na kukomea katika kuimiliki nchi. Waisraeli walipoungama dhambi zao, wakatubu, na kumwalia Bwana kwa mioyo yao yote, Mungu alitimiza ahadi Yake tena, na kuwarudisha katika nchi yao kama ishara ya kurejeshwa kwao. Yaani, alikuwa bado Mungu wao, hata wakiwa hawamo katika ile nchi.

Hata hivyo, kama vile ahadi kwamba Israeli wangemiliki ile nchi milele ilikuwa na masharti (*Kum. 28:63, 64; Yos. 23:13, 15; 1 Wafalme 9:7; 2 Wafalme 17:23; Yer. 12:10-12*), ndivyo ilivyokuwa ahadi ya kukaa tena na kuifanya Israeli kufanikiwa katika nchi baada ya uhamisho. Wakati huo huo, manabii wa Agano la Kale walionesha urejesho ambao mfalme wa baadaye wa Daudi angeleta (*Isa. 9:6, 7; Zek. 9:9, 16*). Ahadi hii ilitimizwa katika maisha, kifo na ufufuo wa Yesu Kristo, ambaye ndani yake ahadi zote kwa Israeli ya kale zingetimizwa.

Kwenye Agano Jipya, Nchi ya Ahadi haijatajwa moja kwa moja, lakini tunaambiwa kwamba ahadi za Mungu zimetimizwa ndani na kupitia kwa Yesu Kristo (*2 Kor. 1:20, Rum. 15:8*). Kwa hiyo, kutokana na Kristo, nchi inafafanuliwa upya, na inakuwa ishara ya baraka za kiroho ambazo Mungu anapanga kuwapatia watu Wake waaminifu hapa na sasa (*Efe. 2:6*) na katika maisha ya baadaye.

Utimizwaji wa mwisho kabisa wa ahadi ya Mungu ya pumziko, wingi wa baraka, na hali njema katika ile nchi utatokea katika nchi mpya, itakayokuwa imekombolewa kutoka katika dhambi na matokeo yake. Kwa maana hiyo, kama Wakristo, tumaini letu linategemea ahadi ya Kristo kwamba atarudi, na, baada ya muda wa miaka 1,000 mbinguni, atasimamisha ufalme Wake wa milele katika nchi itakayokuwa imefanywa upya. Huu utakuwa utimilifu wa mwisho wa ahadi zote kuhusu ile nchi.

Soma Yohana 14:1-3, Tito 2:13, na Ufunuo 21:1-3. Ni tumaini gani kuu tunalolipata hapa katika aya hizi, na kwa nini kifo cha Yesu kinatuhakikishia kutimizwa kwa tumaini hilo?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Mwisho wa Pambano," uk. 545–558 kwenye *Pambano Kuu*.

"Tutaokolewa milele tuingiapo mjini kupitia kwa milango yake. Ndipo tutapata kufurahi kwamba tumeokolewa, tumeokolewa milele. Lakini mpaka wakati huo tunahitaji kuzingatia agizo la mtume, na 'Basi, ikiwa ikaliko ahadi ya kuingia katika raha yake, na tuogope, mmoja wenu asije akaonekana ameikosa' [Waebrania 4:1]. Kuwa na ujuzi kuhusu Kanaani, kuimba nyimbo za Kanaani, kufurahia juu ya matarajio ya kuingia Kanaani, hakukuwaleta wana wa Israeli kwenye mashamba ya mizabibu na vijisitu vya mizeituni ya ile nchi ya ahadi. Wangeweza kuifanya iwe yao kwa kweli kwa kuimiliki tu, kwa kutii masharti, kwa kudhihirisha imani iliyo hai katika Mungu, kwa kujipatia wao wenyewe ahadi zake." Ellen G. White, *The Youth's Instructor*, Februari 17, 1898.

"Katika Biblia, urithi wa waliookolewa unaitwa "nchi" (Waebrania 11:14–16). Pale Mchungaji wa mbinguni anawaongoza kondoo Wake hadi kwenye chemchemi za maji ya uzima. Mti wa uzima unazaa matunda yake kila mwezi, na majani ya mti ni kwa ajili ya kuwahudumia mataifa. Pale kuna mito inayotiririka daima maji, meupe kama bilauri, na kando ya miti hiyo kuna miti inayopepea na kuweka kivuli chake juu ya njia zilizoandaliwa kwa ajili ya waliokombolewa na Bwana. Pale nyika pana na kubwa zinaenea na kupanda katika vilima vizuri, na milima ya Mungu nyuma ya vilele vyake virefu. Kwenye nyanda hizo za amani, kando ya mito hiyo iliyo hai, watu wa Mungu, watu waliosafiri na kutanga-tanga kwa muda mrefu wataishi humo." – Ellen G. White, *Pambano Kuu*, uk. 556.

Maswali ya Kujadili:

- 1 Fikiria juu ya Nchi ya Ahadi kama ishara ya uzima tele ambao Kristo amewaahidi wafuasi Wake kwenye Yohana 10:10. Je, manufaa ya kuishi kwenye nchi yenye wingi yanaoneshaje baraka za wokovu?
- 2 Kuna uhusiano gani kati ya kuwa raia wa nchi na kuishi mtindo fulani wa maisha? Moja linaathirije lingine? Ni vipi baadhi ya vidokezo vya kuwa raia wa ufalme wa Mungu?
- 3 Kama binadamu, wakati wote tunakatishwa tamaa na ahadi za wengine na nyakati fulani kutokana na ahadi tunazojipatia wenyewe. Kwa nini utegemee ahadi za Mungu?
- 4 Tunawezaje kufanya ahadi za nchi mpya kuwa sehemu ya mustakabali wetu kwa namna iliyo halisi na thabiti, hata sasa?